

SELECTIELIJST VOOR ARCHIEFBESCHEIDEN VAN
DE PROVINCIALE ORGANEN
&
SELECTIELIJST VOOR ARCHIEFBESCHEIDEN VAN
DE COMMISSARIS VAN DE KONING ALS RIJKSORGAAN

ontvangen of opgemaakt vanaf 1 januari 2014

tot 1 januari 2020

Vastgesteld Staatscourant 8 maart 2022, nrs. 6491 en 6492

8 maart 2022

INHOUDSOPGAVE

Deel A: Algemene toelichting

1. Inleiding	4
2. Selectie	5
3. Reikwijdte en werking van de selectielijsten	7
4. Taken.....	9
4.1 Taken van provinciale organen.....	9
4.2 Taken van de commissaris van de Koning als rijksorgaan	11
5. Totstandkoming van de lijsten.....	12
5.1 Geschiedenis van het actualisatieproces.....	12
5.2 Eén database als selectie-instrument voor de praktijk.....	13
5.3 Toekomstig inhoudelijk beheer.....	14
5.4 Gevolgde procedure en werkwijze.....	15
5.4.1 Instelling werkgroep.....	15
5.4.2 Driehoeksoverleg	15
5.4.3 Vaststelling in 2014 en 2017	16
5.4.4 Actualisatie in 2021	16
6. Waardering van de archiefbescheiden.....	18
6.1 Inleiding	18
6.2 Algemene selectiecriteria en hun toepassing	18
6.3 Uitzonderingscriteria en hun toepassing.....	20
6.4 Slotopmerkingen.....	21
7. Systematiek van de selectielijsten	22
8. Praktische aanwijzingen	23
9. Verslag van de vaststellingsprocedure	24
Bijlage 1. Overzicht looptijden (provinciale) selectielijsten	26
Bijlage 2. Lijst met gemeenschappelijke regeling	27
Bijlage 3. Verslag Overleg	28

Deel B: Voor blijvende bewaring dan wel vernietiging in aanmerking komende archiefbescheiden van de provinciale organen

Deel C: Voor blijvende bewaring dan wel vernietiging in aanmerking komende archiefbescheiden van de commissaris van de Koning als rijksorgaan

Deel A: Algemene toelichting

1. Inleiding

Deze algemene toelichting heeft betrekking op twee selectielijsten, te weten die voor de provinciale organen en die voor de commissaris van de Koning als rijksorgaan. In principe geldt de inleiding voor beide organen, maar daar waar nodig worden onderwerpen separaat behandeld.

De toelichting beschrijft in de hoofdstukken 2 en 3 de achtergronden van selectie, de werking van de selectielijsten, de algemene beginselen voor bewaring en vernietiging en de verhouding met de bestaande selectielijst voor provinciale organen uit 2005 en de bestaande vernietigingslijst uit 1994 voor de commissaris van de Koning als rijksorgaan. Ook treft u in hoofdstuk 4 een korte beschrijving aan van de taken van de organen waarvoor deze lijsten geldt.

Vervolgens vindt u in hoofdstuk 5 informatie over de totstandkoming van de selectielijsten, waaronder de daartoe ingestelde, wettelijk verplichte commissie (driehoeksoverleg) en de actualisatie in 2021. Hoofdstuk 6 gaat in op de gehanteerde en nader te volgen selectiecriteria; in hoofdstuk 7 is de systematiek van de lijsten beschreven; hoofdstuk 8 verwijst naar een praktische handreiking voor het gebruik van de lijsten. Ten slotte is het verslag van de vaststellingsprocedures in 2013, 2017 en 2021 toegevoegd. Bijlage 1 biedt een overzicht, waarin per overheidsorgaan is opgenomen, welke selectielijsten in de jaren voorafgaand aan 2020 voor hen van toepassing waren. In bijlage 2 staat de naam van de gemeenschappelijke regeling waarop deze selectielijst van toepassing is.

De delen B en C zijn als apart bestand aan dit document toegevoegd. Deel B betreft de opsomming van de voor blijvende bewaring dan wel vernietiging in aanmerking komende archiefbescheiden (de selectielijst in engere zin) van de provinciale organen. Deel C betreft de opsomming van de voor blijvende bewaring dan wel vernietiging in aanmerking komende archiefbescheiden van de commissaris van de Koning als rijksorgaan.

2. Selectie

Ingevolge artikel 3 van de Archiefwet 1995 (*Stb.* 1995, 276) dient de overheid haar archiefbescheiden in goede, geordende en toegankelijke staat te brengen en te bewaren. Onder 'archiefbescheiden' worden niet slechts papieren documenten verstaan, maar alle bescheiden – ongeacht de drager – die door een overheidsorgaan zijn ontvangen of opgemaakt en naar hun aard bestemd zijn daaronder te berusten. Ook digitaal vastgelegde informatie valt dus onder de werking van de archiefwetgeving.

Het in goede en geordende staat bewaren van archiefbescheiden houdt onder meer in dat een overheidsarchief op gezette tijden wordt geschoond. In dat verband schrijft de Archiefwet 1995 zowel een vernietigingsplicht (art. 3) als de overbrengingsplicht (art. 12) voor. Beide plichten rusten op degene die de bestuurlijke verantwoordelijkheid draagt voor het beheer van het desbetreffende archief: de zorgdrager.

De verplichting tot overbrenging bepaalt dat de zorgdrager (in casu Gedeputeerde Staten en de commissaris van de Koning als rijksorgaan) hun archiefbescheiden die niet voor vernietiging in aanmerking komen en ouder zijn dan twintig jaar ter blijvende bewaring overbrengen naar een archiefbewaarplaats. Wat de archiefbescheiden van de provincies betreft zijn de Regionaal Historisch Centra in de provinciehoofdsteden en voor de provincie Zuid-Holland het Nationaal Archief (NA) in Den Haag als provinciale archiefbewaarplaats aangewezen.

In verband met de selectie van hun archiefbescheiden zijn zorgdragers op grond van artikel 5 van de Archiefwet 1995 verplicht hiertoe selectielijsten op te stellen. In een selectielijst dient te worden aangegeven welke archiefbescheiden voor vernietiging, dan wel voor blijvende bewaring in aanmerking komen. Voorts dient een selectielijst de termijnen aan te geven, waarna de te vernietigen bestanddelen dienen te worden vernietigd. Selectie bepaalt de uiteindelijke bestemming van archiefbescheiden: vernietiging (V) of bewaring (B).

Selectielijsten kunnen ook voor burgers belangrijk zijn. De lijsten zijn openbaar en geven een goed overzicht van de informatie die bij de betreffende overheid aanwezig is, welke informatie de overheid bewaart en wanneer bepaalde informatie wordt vernietigd. Die kennis kan bijvoorbeeld belangrijk zijn bij het indienen van een verzoek om inzage in overheidsinformatie op grond van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob-verzoek). Met een selectielijst kan de burger ook achterhalen of bepaalde informatie al in een openbare archiefbewaarplaats aanwezig is of zou moeten zijn. Burgers moeten erop kunnen vertrouwen dat te vernietigen informatie ook werkelijk wordt vernietigd. Als een bewaartermijn is verstreken, moeten de bescheiden zo snel mogelijk worden vernietigd. Dat kan alleen aan de hand van de selectielijst. Overheidsbescheiden die niet in een selectielijst zijn opgenomen, mogen tot het moment dat ze in een selectielijst staan beschreven niet worden vernietigd.

Eind 2010 presenteerde het kabinet de door het Nationaal Archief ontwikkelde nieuwe, nationale selectieaanpak, getiteld 'Nieuwe selectieaanpak; meer overheidsinformatie sneller openbaar', waarin het kabinet zich ten doel stelt om binnen de kaders van de Archiefwet

1995 over te gaan tot een versnelling van de modernisering van de informatiehuishouding. Een nieuwe selectieaanpak is allereerst noodzakelijk omdat in een digitale omgeving al bij de creatie van overheidsdossiers moet kunnen worden vastgesteld of de informatie bewaard dient te blijven, en zo ja, hoe lang. De nieuwe selectieaanpak moet handvatten bieden om die afweging direct en systematisch te maken en te zorgen voor een ketengerichte organisatie van waardering en selectie in een digitale informatiehuishouding.

Ook gaat de overheid zorgen voor een integratie van zogenaamde 'checks en balances' in het nieuwe selectieproces, waardoor de advisering achteraf door de Raad voor Cultuur bij elke afzonderlijke selectielijst kan komen te vervallen. De nieuwe ontwikkelde waarderings- en selectie-instrumenten zullen ook voor provincies, gemeenten en waterschappen te gebruiken zijn. In deze provinciale selectielijsten is de nieuwe methodiek nog niet toegepast. Bij de herziening van de provinciale selectielijsten in 2020 is de nieuwe aanpak wel toegepast.

Doordat de beide selectielijsten uitgaan van werkprocessen, die op hun beurt weer de basis vormen voor toekomstige ordening van informatiehuishouding bij de provincies, is mogelijk gemaakt dat de selectielijsten voldoen aan het tweede lid van artikel 5 van het Archiefbesluit 1995, dat voorschrijft dat de systematiek van een selectielijst in overeenstemming is met de voor het archief geldende ordening. Overigens bevat elk werkproces in deze selectielijsten ook een verwijzing naar de BasisArchiefCode, zodat de selectielijst ook in overeenkomst is met al langer bestaande ordeningsprincipes van het provinciale archiefbeheer.

3. Reikwijdte en werking van de selectielijsten

De selectielijsten (deel B en deel C) gelden respectievelijk voor de navolgende zorgdragers:

Deel B: Gedeputeerde Staten als zorgdrager voor de archieven van de volgende provinciale organen: Provinciale Staten, Gedeputeerde Staten, de commissaris van de Koning als provinciaal orgaan, alsmede de commissies, functionarissen en organisaties die deze organen ondersteunen, zoals de provinciale rekenkamer, de ombudsman, de Statencommissies, de provinciesecretaris en de griffie.

Deel C: de commissaris van de Koning als zorgdrager voor de archiefbescheiden van zijn functioneren als rijksorgaan.

De twee lijsten hebben betrekking op archiefbescheiden, opgemaakt of ontvangen door de provinciale organen dan wel de commissaris van de Koning vanaf 1 januari 2014 tot 1 januari 2020. Gezien de gehanteerde systematiek van de lijsten houdt dat in dat dossiers die worden afgesloten vanaf 2014 volgens de nieuwe lijsten worden behandeld.

De lijsten zijn opgezet uitgaande van de bij alle provinciale administraties voorkomende archiefbescheiden van de archiefvormers commissaris van de Koning, Provinciale en Gedeputeerde Staten, griffie en commissies, dan wel een organisatieonderdeel dat deze taken op overeenkomstige wijze uitvoert. Op onderdelen die slechts in één of enkele provincies voorkomen of voorkwamen, zijn de lijsten eveneens van toepassing. De organen van gemeenschappelijke regelingen, waaraan één of meer provincies deelnemen, vallen **niet** onder de werking van deze lijsten. Voor die organen blijft de selectielijst voor provinciale organen 2005 gelden. Er is hier echter één uitzondering want de voorliggende selectielijst is wél van toepassing op het Samenwerkingsverband Noord-Nederland. De selectielijst voor de provinciale organen vanaf 1 januari 2020 is van toepassing op de gemeenschappelijke regelingen indien zij SIO Provisa hebben gemachtigd om hieraan deel te nemen, hetgeen in de bijlage van de selectielijst 2020 is aangegeven.

Sinds de invoering van de Archiefwet 1995 per 1 januari 1996 geldt de commissaris van de Koningin, sinds dinsdagmiddag 30 april 2013 commissaris van de Koning, niet meer als provinciaal orgaan, voor zover het zijn taken betreft omschreven in artikel 182 van de Provinciewet. De selectielijst van 2005 was niet van toepassing op de archiefstukken voortkomend uit de rijkstaken van de commissaris. Voor deze rijkstaken bleef de Vernietigingslijst archiefstukken provinciale en interprovinciale organen 1989/1994 (Staatscourant 1994, 110) van kracht. Voor archiefbescheiden opgemaakt of ontvangen door de commissaris als rijksorgaan tussen 1994 en 2014, blijft de oude vernietigingslijst dus van toepassing. Met de voorliggende selectielijsten is er ook voor de commissaris van de Koning als rijksorgaan een nieuwe selectielijst vastgesteld, geldend van 2014 tot 2020. Voor zijn andere (provinciale) taken blijft de commissaris provinciaal orgaan en vallen de archiefbescheiden onder de werking van de selectielijst voor provinciale organen.

De 'Selectielijst voor archiefbescheiden van de provinciale organen, ontvangen of opgemaakt vanaf 1 januari 2014', zoals vastgesteld in de Staatscourant van 14 december 2017, nr. 71583, wordt ingetrokken.

De 'Selectielijst voor archiefbescheiden van de commissaris van de Koning als rijksorgaan 2014', vastgesteld in de Staatscourant van 14 december 2017, nr. 71588, wordt ingetrokken.

De selectielijsten (delen B en C) kunnen respectievelijk worden aangehaald als:

*** Selectielijst archiefbescheiden provinciale organen 2014;**

*** Selectielijst archiefbescheiden commissaris van de Koning als rijksorgaan 2014.**

4. Taken

Dit hoofdstuk beschrijft in het kort de taken van de provinciale organen en van de commissaris van de Koning als rijksorgaan.

4.1 Taken van provinciale organen

Het profiel van de provincies laat zich het meest kenmerken door de rol als 'gebiedsregisseur'. Deze rol wordt in zeven kerntaken¹ vormgegeven:

1. Duurzame ruimtelijke ontwikkeling, waaronder waterbeheer
2. Milieu, energie en klimaat
3. Vitaal platteland
4. Regionale bereikbaarheid en regionaal openbaar vervoer
5. Regionale economie
6. Culturele infrastructuur en monumentenzorg
7. Kwaliteit van het openbaar bestuur.

Hieronder volgt een korte toelichting op deze kerntaken.

1. Duurzame ruimtelijke ontwikkeling, waaronder waterbeheer

De provincie bepaalt hoe onze omgeving is ingericht. Zijn er voldoende woningen, kan een bedrijventerrein verder uitbreiden en krijgt de natuur wel voldoende ruimte? De provincie weegt deze belangen af en maakt keuzes die in het belang zijn van de regio. Provincies hebben specifieke taken in het waterbeheer. Ze zijn verantwoordelijk voor het beheer van de vaarwegen en het grondwater en zorgen voor voldoende schoon drinkwater en een goede zwemwaterkwaliteit.

2. Milieu, energie en klimaat

Naast de inrichting van de omgeving zorgt de provincie er ook voor dat die omgeving veilig en schoon is. Zo werken zij samen met onder meer gemeenten aan een schone lucht en bodem en wordt toegezien op de productie en het transport van gevaarlijke stoffen. Daarnaast hebben veel provincies klimaat- en energiebeleid. Ze stimuleren de productie van duurzame energie en beschermen ons landschap tegen de gevolgen van klimaatverandering.

3. Vitaal platteland

Provincies zijn de gebiedsregisseurs van het landelijke gebied. Projecten voor het landelijk gebied richten zich op het versterken van natuur, recreatie, landbouw, milieukwaliteit en sociaaleconomische vitaliteit. Ze geven sturing aan integrale gebiedsgerichte projecten, met draagvlak van betrokkenen in het gebied. Provincies werken hierbij samen met gemeenten en maatschappelijke organisaties (zoals Natuurmonumenten), maken hiertoe beleid en zijn verantwoordelijk voor de kwaliteit van de uitvoering van dat beleid door de verschillende partijen.

¹ Tot en met 2015 hoort hier ook de wettelijke taak van Jeugdzorg bij. In 2015 is deze taak overgedragen naar gemeenten.

4. Regionale bereikbaarheid en regionaal openbaar vervoer

Veruit de meeste dagelijkse verplaatsingen in ons land vinden plaats binnen de regio. Een goede regionale bereikbaarheid is daarmee een belangrijke taak voor de provincies. Ze zorgen voor goed regionaal vervoer. Ze zijn verantwoordelijk voor de aanleg en het onderhoud van verbindingswegen, tunnels en bruggen. Daarnaast bepalen provincies welke bedrijven het regionale bus- en treinvervoer in de provincie verzorgen.

5. Regionale economie

De provincie zet zich in voor een sterke regionale economie. Een goede werkgelegenheid binnen de regio is daarbij het hoofddoel. Om dit te bereiken investeert de provincie in een gunstig vestigingsklimaat voor bedrijven en werknemers. Een sterke regionale economie kan niet zonder kennis en innovatie. De provincie zorgt daarom voor goede randvoorwaarden en samenwerking met universiteiten, hogescholen en onderzoeksinstituten.

6. Culturele infrastructuur en monumentenzorg

Kunst, cultuur en geschiedenis vinden we overal om ons heen. Een culturele identiteit en culturele voorzieningen maken een provincie aantrekkelijk om in te wonen, werken en recreëren. De provincie zet zich in voor het behoud en de ontwikkeling van deze culturele identiteit en zorgt ervoor dat culturele voorzieningen goed toegankelijk zijn en blijven. De provincie richt zich onder andere op het behoud, ontwikkeling en herbestemming van het culturele erfgoed, is daarnaast verantwoordelijk voor monumentenzorg en cultuureducatie voor jongeren en ondersteunt gemeenten bij taken op het terrein van erfgoed en archeologie.

7. Kwaliteit van het openbaar bestuur

De provincie zorgt voor een goed openbaar bestuur op lokaal niveau. Zo heeft de commissaris van de Koning een rol bij burgemeestersbenoemingen en zijn Gedeputeerde Staten geschilbeslechter bij conflicten tussen gemeenten. Ook zijn provincies op meerdere terreinen toezichthouder op de gemeenten en andere lagere overheden als waterschappen en gemeenschappelijke regelingen. Zo wordt bijvoorbeeld toezicht gehouden op de gemeentefinanciën.

Voor de uitvoering van deze kerntaken kent de provincie een interne organisatie en een bestuurlijke organisatie. Zo zorgt het bestuur voor:

- Het onderhouden van bestuurlijke betrekkingen en samenwerking met rijksorganen, de lagere overheden binnen de provincies, de andere provincies en bestuursorganen in het buitenland, in het bijzonder die van de Europese Unie en andere Europese organen.
- Een goede interne organisatie en het goed functioneren van de provinciale organen en de lagere overheidsorganen in de provincie. Hiertoe horen onder andere het beheer van eigendommen, financiën, documenten en personeel, het geven van voorlichting en de beslechting van geschillen tussen lagere overheden.
- De (her)indeling van gemeenten, de coördinatie van gemeenschappelijke regelingen en de bestuurlijke organisatie van waterschappen.

4.2 Taken van de commissaris van de Koning als rijksorgaan

De commissaris van de Koning heeft naar huidig staatsrecht een dubbele positie. De commissaris is zowel provinciaal orgaan als rijksorgaan, waarbij het primaat bij de provinciale taken ligt. De commissaris is als provinciaal orgaan verantwoording schuldig aan Provinciale Staten. Als rijksorgaan is de commissaris over de uitoefening van de rijkstaken alleen verantwoording schuldig aan de regering, waarbij de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties daarover door het parlement kan worden aangesproken. De commissaris oefent deze rijkstaken uit met inachtneming van de door de regering vastgestelde Ambtsinstructie.

Als rijksorgaan is hij onder andere belast met het bevorderen van de samenwerking tussen rijksfunctionarissen en vertegenwoordigers van de medeoverheden in zijn provincie. Ook legt hij regelmatig werkbezoeken af aan de gemeenten in de provincie en ziet hij toe op het correct verloop van de procedures tot benoeming, herbenoeming en ontslag van burgemeesters. Tot slot vervult hij als rijksorgaan taken op het gebied van de rampenbestrijding en veiligheid en adviseert hij over voorstellen tot verlening van een Koninklijke onderscheiding of een predicaat 'Koninklijke' of 'Hofleverancier'.

5. Totstandkoming van de lijsten

5.1 Geschiedenis van het actualisatieproces

Alle provincies werken al enige decennia samen bij de totstandkoming en het onderhoud van vernietigings- en selectielijsten. Dit gebeurde in de Interprovinciale Werkgroep Selectielijst (IWS) van het Interprovinciaal overleg (IPO). Vanuit de IWS werd in 2005 een projectgroep geformeerd, die startte met een onderzoek naar een andere vorm en opzet van de provinciale lijst, die gebaseerd zou moeten zijn op handelingen of werkprocessen. De Raad voor Cultuur en het Nationaal Archief gaven bij de behandeling van de provinciale ontwerpselectielijst in 2005 namelijk al aan de selectielijst in de toen aangeboden (algemene) vorm een volgende keer niet meer in behandeling te zullen nemen en alleen vast te stellen onder de voorwaarde dat er een lijst zou komen, die gebaseerd zou zijn op werkprocessen.

De Raad voor Cultuur adviseerde in dit kader aan de staatssecretaris van OCW het volgende: *'De door het IPO toegezegde proef met een nieuwe lijst gebaseerd op handelingen acht de Raad een goed initiatief om de gebreken, die aan de huidige (ontwerp)lijst kleven te ondervangen'*.

De vernietigingslijst uit 1994 en de selectielijst voor archiefbescheiden van provinciale organen 2005 bestaan uit papieren overzichten van categorieën van archiefstukken met hun wettelijke bewaartermijn. Naar de mening van de IWS waren deze lijsten niet toekomstbestendig en nauwelijks te gebruiken in een digitale werkomgeving. Ook waren ze te veel gericht op een verouderde manier van werken (taakgericht) en sloten ze niet aan bij een procesgerichte en/of zaakgerichte werkwijze. Bij procesgericht werken wordt de informatie op basis van de binnen de provincie voorkomende werkprocessen geordend; de kern van zaakgericht werken is dat de organisatie de ontvangen en opgestelde informatie binnen het proces per zaak afhandelt en ordent.

Ook bleken de lijsten van 1994 en 2005 niet eenvoudig in gebruik: selectie moet te veel op documentniveau plaatsvinden, omschrijvingen van documentsoorten zijn lastig te vertalen naar de praktijk en selectie is aldus veelal pas mogelijk in de semi-statische fase van de documenten c.q. dossiers. Een selectie aan het begin van het archiveringsproces is wenselijk, maar pas mogelijk wanneer iedere provincie een vertaalslag maakt van de inhoud van de selectielijst naar de werkprocessen. Omdat provincies in de jaren na 2006 zijn gaan ordenen op het niveau van werkprocessen was het noodzakelijk te komen met een actualisatie van de selectielijsten.

In deze selectielijsten zijn de wettelijke en niet wettelijke werkprocessen beschreven die binnen de provinciale organisatie voorkomen. Daarbij is een aanpak 'bottom-up' gehanteerd. De IWS heeft samen met de Interprovinciale OverlegGroep Documentaire Informatie Voorziening (IOG-DIV) een projectgroep geformeerd met uit alle provincies minimaal één vertegenwoordiger. Deze projectgroep, Provisa (PROVInciale Selectielijst Archieven), heeft als uitgangspunt genomen dat selectie plaatsvindt op het niveau van het werkproces. Alle documenten die betrekking hebben op één concreet geval (zaak) uit een werkproces worden bewaard of vernietigd. Selectie is daardoor minder bewerkelijk en ook kwalitatief beter uitvoerbaar dan volgens de oude, documentgerichte methode.

De projectgroep Provisa heeft de overzichten van werkprocessen die de provincies Flevoland, Gelderland en Overijssel hadden opgesteld voor gebruik in hun DMS als vertrekpunt genomen. De basis die na ontduubelen ontstond is vervolgens aangevuld met niet opgenomen wettelijke taken (processen) die vertegenwoordigers van alle provincies op basis van eigen onderzoek en overleg met de vakafdeling hebben ontdekt, en is vervolgens aangevuld met niet-wettelijke taken die de provincies uitvoeren. In het driehoeksoverleg over de lijst heeft verdere aanvulling plaatsgevonden.

5.2 Eén database als selectie-instrument voor de praktijk

Op het moment van publicatie (februari 2022) is de database offline. Er wordt een nieuwe applicatie ontwikkeld.

Eén van de uitgangspunten van de provincies is geweest de nieuwe selectielijsten zo in te richten dat ze beter te gebruiken zijn binnen de nieuwe manier van proces- en zaakgericht werken. Het achterliggende idee is ervoor te zorgen dat de toepassing en bruikbaarheid van selectielijsten in de informatiehuishouding wordt geoptimaliseerd. Dat vereist een flexibele voorziening. Die is bereikt door het opnemen van de selectielijsten in een door alle provincies te gebruiken webbased database. Deze voorziening kreeg de naam Provisa. De raadpleging, toepassing en actualisering van informatie over selectie in een database met goed geregelde autorisaties garandeert behalve flexibiliteit een grotere betrouwbaarheid, uniformiteit van de inhoud en een beter beheer, maar heeft ook nog als voordelen:

- Besparing van de vertaalslag van de bestaande selectielijst naar de werkprocessen van de eigen provincie;
- De mogelijkheid andere gegevens dan de bewaartermijn uit de database in het DMS over te nemen, bijvoorbeeld trefwoorden;
- Meervoudige terugzoekmogelijkheden;
- Centrale verwerking en beheer van verschillende categorieën gegevens (o.a. wettelijke regelingen, start- en einddatum proces, concordantie naar oude selectielijst, onderwerpscode);
- Bron van (historische) informatie over provinciale taken.

Sinds de start van de werkzaamheden rond Provisa in 2006 is de database ontwikkeld en zijn gaandeweg de provinciale werkprocessen ingevoerd. Aan ieder werkproces is minimaal één, maar zijn soms twee of meer selectiebeschrijvingen gekoppeld, afhankelijk van het resultaat van het proces. Voorbeeld: het verlenen van een ontgrondingsvergunning kan twee resultaten opleveren, met ieder een andere bewaartermijn: één wanneer de vergunning verleend wordt, en één wanneer de vergunning niet verleend wordt. Daarmee is het zaakgericht werken ook in de database geïncorporeerd. Waar mogelijk is voor de provinciale organen in de database een directe verbinding gelegd met de categorieën van de selectielijst van 2005 en de vernietigingslijst van 1994. De projectgroep IWS heeft vervolgens op grond daarvan bewaar- en vernietigingstermijnen toegekend, mede gelet op wet- en regelgeving en praktijkervaringen.

De ingevoerde beschrijvingen konden al vanaf december 2008 toegepast worden voor die processen waarvan de bewaartermijnen overeenkomen met de selectielijst 2005. In de volgende paar jaren is veel tijd gestoken in het completeren van de beschrijving van de

werkprocessen en, waar nodig, het opnieuw waarderen van deze processen. Uiteindelijk zijn de werkprocessen voorzien van bestaande of nieuwe bewaartermijnen en is de database op 13 september 2011 door het IPO in zijn geheel als ontwerpselectielijst(en) aan het Nationaal Archief ter vaststelling aangeboden. In 2012 vond het driehoeksoverleg met het Nationaal Archief plaats.

Het 'centrale' deel van Provisa, de in de delen B en C opgenomen selectielijsten, met daarin de bewaartermijnen voor de onderscheiden werkprocessen, ligt na vaststelling daarvan vast. Dat laat onverlet dat iedere provincie vervolgens onder een selectiebeschrijving zelf records aan de database kan toevoegen, waarvan de bewaartermijn ontleend is aan het centrale deel. Dit is te vergelijken met de stukkenlijsten die gemeenten opstellen binnen de bandbreedte van de gemeentelijke selectielijst². Ook is de geautomatiseerde selectie van digitale documenten aan het begin van het archiveringsproces mogelijk door gegevens vanuit Provisa te importeren in het DMS van iedere individuele provincie.

In de praktijk blijken de provincies tevreden te zijn met de vertaling van de provinciale selectielijst naar werkprocessen en met name met de mogelijkheid Provisa te incorporeren in hun eigen DMS. De database biedt gebruikers en DIV-specialisten ook de mogelijkheid om snel aanpassingen te laten doorvoeren door de IWS-werkgroep en zijn opvolger, de Mandaatgroep Provisa.

5.3 Toekomstig inhoudelijk beheer

Nadat de lijsten zijn vastgesteld zullen deze niet meer inhoudelijk onderhouden worden door de IWS-werkgroep, maar door de door het IPO ingestelde Mandaatgroep Provisa waarin vertegenwoordigers zitten van de provinciale organen, een vertegenwoordiger van het Strategisch InformatieOverleg (SIO) van het IPO, een jurist, een vertegenwoordiger van de provinciale archiefinspectie en deskundigen op het gebied van beleid, organisatie en archiefbeheer van provincies. Daarnaast wordt de gebruikersgroep Provisa in stand gehouden. Deelnemende provinciale organen vertegenwoordigd in de gebruikersgroep kunnen rechtstreeks naar de Mandaatgroep vragen en suggesties sturen ter verbetering c.q. aanpassing van de lijsten.

De provincies vertrouwen erop dat deze vorm van beheer toekomstbestendig is, door de aansluiting bij de dagelijkse praktijk en door de mogelijkheid om via de gebruikersgroep periodiek nog niet gewaardeerde werkprocessen toe te voegen, en andere te bevriezen of te verwijderen. Daarbij kan het voorkomen dat de lijsten tussentijds op onderdelen aangepast moeten worden door wetswijziging, spoedeisende bepalingen, jurisprudentie of problemen in de dagelijkse praktijk. Dit alles brengt met zich mee dat Provisa als archiefwettelijke selectielijst periodiek wordt geactualiseerd.

² Selectielijst archiefbescheiden van (inter)gemeentelijke organen opgemaakt of ontvangen vanaf 1996, actualisatie. Vastgesteld op 25 juni 2012.

5.4 Gevolgde procedure en werkwijze

5.4.1 Instelling werkgroep

De werkgroep IWS Provisa is in 2006 gestart met haar werkzaamheden en bestond uit vertegenwoordigers van diverse provincies, te weten DIV- en I&A-experts, een jurist en een provinciaal archiefinspecteur. Een speciale werkgroep van commissieleden en andere deskundigen hebben de aanpassingen ten behoeve van het driehoeksoverleg voorbereid.

5.4.2 Driehoeksoverleg

In artikel 3 van het Archiefbesluit 1995 staat voorgeschreven dat de zorgdrager bij het ontwerpen van een selectielijst de volgende personen betreft:

- één of meer personen die deskundig zijn ten aanzien van de organisatie en taken van het desbetreffende overheidsorgaan;
- één of meer personen die deskundig zijn ten aanzien van het beheer van de nog niet naar een archiefbewaarplaats overgebrachte archiefbescheiden van het desbetreffende overheidsorgaan;
 - a) de algemene rijksarchivaris;
 - b) indien twee of meer provincies gezamenlijk een selectielijst ontwerpen een provinciaal archiefinspecteur en een provinciearchivaris.

Deze commissie van deskundigen vormde vanaf begin 2012 het driehoeksoverleg en bestond uit de volgende personen:

1. Mevrouw Hilde Westera, ambtelijk secretaris van de Kring van commissarissen van de Koning en plaatsvervangend chef Kabinet bij de provincie Zuid-Holland
2. De heer Erik Oranje, jurist bij de provincie Noord-Brabant
3. De heer Erik Baas, accountmanager DIV bij de provincie Noord-Brabant, teamleider semi-statisch archief en landelijk functioneel beheerder Provisa, GBO-provincies
4. Mevrouw Ellie Schetters, informatieadviseur bij de provincie Gelderland
5. De heer Peter Diebels, provinciaal archiefinspecteur bij de provincie Zuid-Holland
6. De heer Robbert Jan Hageman, senior medewerker Acquisitie en Advies bij het Nationaal Archief.
7. De heer Bas Baalmans, Clustercoördinator Business Management, Afdeling Informatievoorziening en –Technologie bij de provincie Groningen.

Het driehoeksoverleg vond schriftelijk en mondeling plaats tussen 26 januari en 8 september 2012. Hierbij zijn aanpassingen en aanvullingen op de lijsten besproken, is de inleiding geschreven en heeft een review door de relatiebeheerders van een aantal Regionaal Historische Centra plaatsgevonden. Aan deze review is deelgenomen door de heren Ton de Looijer van het BHIC te Den Bosch, Jan Bos van het Drents Archief, Dick van der Fluit van het Noord-Hollands Archief en Wouter ten Have van het Nieuwland Erfgoed Centrum. In deze fase van het driehoeksoverleg is de database gefixeerd en is een export van de relevante velden van de records gemaakt, in de vorm van twee lijsten in Excel, die vervolgens in pdf/a formaat zijn omgezet. Dit zijn de delen B en C van de op 1 oktober 2012 ter inzage gelegde stukken.

Na het gevoerde driehoeksoverleg zijn de ontwerp-selectielijsten door het bestuur van het IPO op 18 september 2012 aangeboden aan de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Deze heeft de lijsten vanaf 1 oktober 2012 gedurende zes weken ter inzage gelegd, waarop geen zienswijzen zijn ontvangen. Gelijktijdig zijn de ontwerp-selectielijsten ter advisering aan de Raad voor Cultuur voorgelegd, die op 26 november 2012 advies uitbracht en ontraadde de selectielijsten vast te stellen wegens procedurele en inhoudelijke bezwaren. Dit leidde tot een heropening van het driehoeksoverleg in december 2012.

5.4.3 Vaststelling in 2014 en 2017

Na de afronding van het driehoeksoverleg in 2013 zijn de selectielijsten op 19 december 2013 door de algemene rijksarchivaris, namens de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap vastgesteld en gepubliceerd in de Staatscourant van 17 januari 2014, nr. 1042 en nr. 1050.

In september 2017 zijn de selectielijsten wederom ingediend bij het Nationaal Archief met het verzoek om ze vast te stellen, teneinde de termijn van geldigheid van 3 jaar te verlengen. Vanaf 2 oktober 2017 lagen de selectielijsten gedurende zes weken ter inzage en zijn ze op 6 december 2017 door de algemene rijksarchivaris namens de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap vastgesteld. Dit besluit is gepubliceerd in de Staatscourant (*Stcrt.* nr. 71583 en 71588, d.d. 14 december 2017 [NA/2017/1286225 en 1286218]).

Vanwege de vaststelling van twee nieuwe selectielijsten voor zowel de provinciale organen als de commissaris van de koning als rijksorgaan in 2020 zijn de in 2014 vastgestelde en in 2017 opnieuw vastgestelde selectielijsten afgesloten per 1 januari 2020, maar blijven geldig voor de selectie van alle archiefbescheiden opgemaakt of ontvangen van 1 januari 2014 tot 1 januari 2020.

5.4.4 Actualisatie in 2021

Bij de vaststelling van nieuwe selectielijsten in 2020 voor zowel de provinciale organen als de commissaris van de koning als rijksorgaan werd duidelijk dat de in 2014 en 2017 vastgestelde selectielijsten niet volledig waren. Vanaf het moment dat in 2012 de database van Provisa bij de start van het driehoeksoverleg werd bevroren zijn er in zowel de periode voorafgaand aan de vaststelling in januari 2014 als in de daaropvolgende jaren tot 1 januari 2020 tientallen wijzigingen in de database doorgevoerd. Dit betrof het aanvullen met geheel nieuwe of intrekken van oude selectiebeschrijvingen, het wijzigen van de wettelijke basis of het aanpassen van de omschrijving. De wijzigingen in beide selectielijsten uit de periode 2012 – 2020 zijn nooit officieel door de algemene rijksarchivaris namens de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap vastgesteld. Ten behoeve van een correcte selectie van alle archiefbescheiden van provinciale organen en de commissaris van koning als

rijksorgaan voor de periode 2014 – 2020 zijn de delen B en C van deze selectielijsten aangevuld.

Toelichting

Beide selectielijsten zijn in de vorm van tabellen ingedeeld en daarbij geordend op selectienummer. Alle selectienummers bevatten een aanduiding van het hoofdonderwerp, een selectiebeschrijving en deelbeschrijving en de daarbij behorende bewaartermijn. Deze bewaartermijn is gebaseerd op een beschreven wettelijk kader, inclusief de startdatum van dat kader. Ook zijn de data dat dit wettelijk kader wijzigde of geheel stopte opgenomen en de gevolgen die dit had voor de betreffende bewaartermijn. Als er een ander wettelijk kader voor in de plaats kwam hebben de samenstellers een versie 2 van het selectienummer opgenomen. Zodoende is duidelijk welk versie voor welke periode gold en wat de hierop gebaseerde bewaartermijn is. Uiteraard is de datum van inwerkingtreding van de nieuwe selectielijsten van 2020 de einddatum voor alle selectienummers.

6. Waardering van de archiefbescheiden

6.1 Inleiding

De bewaring geschiedt omwille van het belang van de in archiefbescheiden voorkomende gegevens voor de provinciale organen zelf, het belang van de recht- of bewijszoekende burger, het belang van het historisch onderzoek en de waarde van de informatie als bestanddeel van het (toekomstige) cultureel erfgoed. De werkgroep heeft in het driehoeksoverleg over de selectielijsten deze waarde en belangen steeds onderkend.

Evenals bij de overige overheidsorganen is er bij het ontwerp van de lijsten vanuit gegaan, dat iedere bestuurslaag ernaar streeft in het bijzonder de archiefstukken voortvloeiende uit de eigen taken te bewaren. Archiefstukken over rijkstaken van provinciale organen en taken van lagere overheidsorganen waarmee de provincies slechts zijdelings bemoeienis hebben, zijn dan ook in principe als te vernietigen opgenomen, met inachtneming van relevante bewaartermijnen. Daar de gemeenten en waterschappen en de politie hun eigen archiefwettelijke bewaarplicht hebben, zijn ook de archiefstukken over de toezichthoudende taken van de provincie in het algemeen als vernietigbaar aangemerkt.

De verhouding van de provinciale organen en de commissaris van de Koning als rijksorgaan tot andere overheidsorganen is nauwkeurig omschreven in de Grondwet, de Provinciewet en, voor zover het om andere wettelijke taken gaat, in de desbetreffende bijzondere wetgeving.

De waarde van de provinciale archiefstukken als bestanddeel van het cultureel erfgoed is gelegen in het feit, dat de taken op bovenlokaal niveau worden uitgevoerd en bijgevolg informatie opleveren over een groter deel van het Nederlandse grondgebied dan de individuele gemeenten en in een meer samenhangend verband dan andere overheidsorganen met een beperkte taakopdracht, die een gehele provincie of zelfs een groter werkterrein hebben, bijvoorbeeld gerechtelijke instellingen, politie, onderdelen van Rijkswaterstaat. De taakuitvoering op regionaal niveau bepaalt in belangrijke mate de bijzondere waarde die aan de provinciale archiefbescheiden toekomt als bestanddeel van het culturele erfgoed

Met het voorgaande is ook aangegeven wat het belang is van de archiefstukken voor de provinciale organen zelf en voor het historisch onderzoek. Recht- en bewijszoekenden zullen zich op de hoogte moeten stellen welke wettelijke bevoegdheden de provincie precies heeft of had, ten einde daarvan bijvoorbeeld op grond van de Wet openbaarheid van bestuur profijt te kunnen trekken. De opstellers van deze lijsten hebben nauwkeurig nagegaan of aan dergelijke archiefstukken een voldoende lange bewaartermijn is toegekend.

6.2 Algemene selectiecriteria en hun toepassing

Als uitgangspunt voor de lijsten geldt de landelijke selectiedoelstelling, die inhoudt dat de belangrijkste bronnen van de Nederlandse samenleving en cultuur veilig worden gesteld voor blijvende bewaring. Met het te bewaren materiaal moet het mogelijk zijn om een reconstructie te maken van de hoofdlijnen van het handelen van de overheid ten opzichte van haar omgeving, maar ook van de belangrijkste historisch-maatschappelijke

gebeurtenissen en ontwikkelingen, voor zo ver deze zijn te reconstrueren uit de overheidsarchieven.

In het algemeen kan gesteld worden dat archiefbescheiden die het gevoerde beleid ten aanzien van de taak kunnen karakteriseren, dienen te worden bewaard. Bescheiden die betrekking hebben op de dagelijkse uitvoering zullen in het algemeen niet voor bewaring in aanmerking komen, met uitzondering van bescheiden betreffende hoofdzaken van het verloop van de uitvoering. Ook bescheiden die overbodig zijn voor de kennis van de zaak en/of het vaststellen van verplichtingen hoeven niet bewaard te worden.

Uitgaande van de hierboven genoemde algemene selectiedoelstelling heeft het project PIVOT eind vorige eeuw een lijst van algemene selectiecriteria geformuleerd voor de waardering van werkprocessen (of 'handelingen'). Deze algemene selectiecriteria zijn positief geformuleerd: het zijn bewaarcriteria. Is een werkproces op grond van een criterium gewaardeerd met B ('blijvend te bewaren'), dan betekent dit dat de administratieve neerslag van dit proces te zijner tijd geheel dient te worden overgebracht naar de archiefbewaarplaats.

De neerslag van een werkproces dat niet aan één van de selectiecriteria voldoet wordt op termijn vernietigd. De waardering van het desbetreffende proces luidt dan V (vernietigen), onder vermelding van de periode waarna de vernietiging dient plaats te vinden. De neerslag die uit het werkprocessen voortvloeit is dus niet nodig geacht voor een reconstructie van het overheidshandelen op hoofdlijnen ten opzichte van haar omgeving of van de belangrijkste historisch-maatschappelijke gebeurtenissen en ontwikkelingen.

Welke zijn de in de selectielijsten toegepaste **algemene bewaarcriteria**?

Let wel, de onderstaande bescheiden dienen altijd in hun – al dan niet zaaksgewijze – samenhang te worden bewaard.

1. Bescheiden die betrekking hebben op de hoofdlijnen van beleid

Toepassing: tot de hoofdlijnen van beleid kunnen worden gerekend het vaststellen van beleid, beleidskaders, beleidsregels, prioriteiten, visies, begrotingen, algemene verordeningen, programma's en generieke plannen ten aanzien van de primaire processen van de provincie.

2. Bescheiden die betrekking hebben op evaluatie van beleid

Toepassing: evaluatie van beleid betreft gericht onderzoek en toetsing van beleid en is te onderscheiden van de – meestal wettelijk verplichte – bestuurlijke of ambtshalve verslaglegging (zie 3). Wel kan beleidsevaluatie de vorm aannemen van aanbevelingen uitgebracht in het kader van verslaglegging, met name waar het gaat om de beleidsmatige component van toezicht.

3. Bescheiden die betrekking hebben op verantwoording van beleid

Toepassing: verslaglegging en publicatie zijn meestal een wettelijke verplichting. Dergelijke processen zijn dan ook in beginsel te onderscheiden van beleidsevaluatie. Het uitvoeren van toezicht is een voorbeeld waar verslaglegging gepaard kan gaan met aanbevelingen en kan strekken tot evaluatie of daartoe aanleiding geeft.

4. Bescheiden die betrekking hebben op de inrichting van de organisatie

Toepassing: dit criterium betreft de inrichting en vormgeving en de bemensing van de eigen organisatie, inclusief ondersteunende commissies.

5. Bescheiden die betrekking hebben op hoofdlijnen van de uitvoering

Toepassing: onder dit criterium worden in de regel twee typen processen geschaard:

- a. Enerzijds nadere voorschriften die de wijze van uitvoering van standaardprocessen bepalen;
- b. Anderzijds uitvoeringsdossiers die betrekking hebben op uitvoerende processen met een grote mate van beleidsvrijheid, of met duidelijke impact voor het beleid of de samenleving zoals bepaalde vergunningen, aanwijzingen, machtigingen, etc. Hieronder is ook bestuursdwang te rekenen.

6. Bescheiden die betrekking hebben op bijzondere omstandigheden

Toepassing: bijzondere omstandigheden doen zich in de regel alleen voor bij (dreigende) calamiteiten, bovenlokale ordeverstoringen, ongewone (milieu)voorzaken en/of bij zaken waarin op aanwijzing van de regering moet worden gehandeld.

Let wel: bijzondere omstandigheden zijn iets anders dan bijzondere gevallen. Bijzondere gevallen komen niet zonder meer voor bewaring in aanmerking. Wel komen deze voor blijvende bewaring in aanmerking als ze aanleiding zijn voor een beleidswijziging (precedent). In dat geval is het algemene selectiecriterium 1 van toepassing. Daarnaast *kán* een bijzonder geval vallen onder uitzonderingscriterium 1 (zie 6.3).

6.3 Uitzonderingscriteria en hun toepassing

Het is toegestaan om bescheiden die behoren tot werkprocessen waarvan de neerslag op grond van de lijsten in Deel B en Deel C in principe voor vernietiging in aanmerking komen, van vernietiging uit te zonderen (Archiefbesluit, artikel 5, lid e).

Het is niet de bedoeling dat als gevolg van het toepassen van uitzondering van vernietiging bescheiden uit hun context worden gehaald: de van vernietiging uit te zonderen bescheiden dienen in hun (al dan niet zaaksgewijze) samenhang te worden bewaard.

Voor uitzondering van vernietiging moeten één of meer van de volgende criteria van toepassing zijn:

1. Bescheiden betreffende zaken of gebeurtenissen met een voor de eigen provincie uniek of bijzonder karakter.
2. Bescheiden die betrekking hebben op bijzondere tijdsomstandigheden of gebeurtenissen.
3. Bescheiden inzake objecten die door vorm of (vroegere) bestemming op zichzelf of voor de provincie beeldbepalend, karakteristiek of van bijzondere aard zijn.
4. Bescheiden die een samenvatting zijn van gegevens, zoals jaarverslagen, overzichten en statistieken.
5. Bescheiden inzake personen die op enig gebied van bijzondere betekenis (geweest) zijn. Van bijzondere betekenis zijn bijvoorbeeld personen met een belangrijke functie

binnen de provincie (zoals een directeur) en personen met een maatschappelijk vooraanstaande rol (sporter, kunstenaar).

6. Bescheiden die door een calamiteit verloren gegane stukken, die voor bewaring in aanmerking zouden zijn gekomen, kunnen vervangen.
7. Bescheiden betreffende individuele zaken die geleid hebben tot algemene regelgeving (precedentwerking).
8. Bescheiden die bij daadwerkelijke vernietiging de logische samenhang van de te bewaren archiefbescheiden zouden verstoren.
9. Bescheiden over uitvoeringsprocessen waarvan de neerslag anders geheel dreigt te verdwijnen. Om deze processen te kunnen reconstrueren wordt steekproefsgewijze bewaring geadviseerd.

Van iedere uitzondering van vernietiging dient een verklaring te worden opgesteld op basis van artikel 5, lid e van het Archiefbesluit.

6.4 Slotopmerkingen

De in de lijsten genoemde termijnen zijn de geldende bewaartermijnen. Daarna moet tot vernietiging worden overgegaan tenzij een van de uitzonderingscriteria (zie 6.3) van toepassing is. Zo kan in het kader van het overleg tussen archiefgebruiker en -beheerder zoals hierna wordt toegelicht rekening gehouden worden met plaatselijke factoren, die tot uitstel en verlenging aanleiding kunnen geven.

Dubbelen (dat wil zeggen kopieën en afschriften) van bescheiden behoeven niet gedurende de voorgeschreven termijn te worden bewaard. Zij kunnen worden vernietigd met uitzondering van de gevallen, waarin de originelen ontbreken dan wel op de dubbelen aantekeningen zijn geplaatst die niet op het origineel voorkomen, maar die wel van belang zijn voor de afhandeling van de zaak. In dergelijke gevallen is wel sprake in de zin van archiefbescheiden in de zin van de Archiefwet 1995. Deze bescheiden moeten dus beoordeeld worden aan de hand van de criteria in de lijsten vermeld.

De selectielijsten zijn niet limitatief. Archiefbescheiden die niet te scharen zijn onder de in Deel B en Deel C opgenomen werkprocessen en selectiebeschrijvingen dienen te worden bewaard, totdat de selectielijsten zijn aangepast.

7. Systematiek van de selectielijsten

In de voorbereiding van de aanpassing van de selectielijsten heeft de IWS-werkgroep besloten om de diversiteit van termijnen in de lijsten zoveel mogelijk te beperken en te standaardiseren, zodat met name bewaartermijnen van 1, 7 of 10 jaar voorkomen en bescheiden in vergelijkbare werkprocessen dezelfde waardering krijgen, als dit niet al door wetgeving was bepaald.

De opzet van Provisa heeft ertoe geleid dat zaaksgewijs werken in de informatiehuishouding van de provincies inmiddels uitgangspunt is. Dat houdt in dat alle documenten van één zaak worden bewaard of vernietigd. De totstandkoming van een eindproduct is op die manier ook te herleiden. In de digitale documentaire wereld is het tegelijkertijd erg lastig om nog op documentniveau te selecteren en te waarderen. Het betekent niet alleen veel voor de inrichting en het beheer van de informatiesystemen, maar leidt bovendien tot veel meer selectiebeschrijvingen. De keuze voor het bewaren op zaaksniveau houdt in dat het bewaren van een eindproduct alleen in beginsel niet meer mogelijk is en dat ook meer in het algemeen niet meer op documentniveau wordt geselecteerd.

Bij de totstandkoming van de inhoud van Provisa heeft ook afstemming met de selectielijsten van andere bestuursorganen plaatsgevonden. Toch zijn er verschillen in bewaarprincipes te constateren op onder andere het terrein Milieu. Mede als gevolg van de uitplaatsing van provinciale taken bij omgevingsdiensten, die ook werkzaam zijn voor gemeenten, zal bij de herziening van deze lijsten in de komende jaren een nauwe afstemming met andere overheidsorganen, zogenaamde ketenpartners, moeten plaatsvinden.

In de records van de lijst voor provinciale organen van Provisa is een veld opgenomen dat verwijst naar de selectielijst van 2005. Herin zijn alle afwijkingen ten opzichte van de selectielijst van 2005 opgenomen. Ingedeeld naar nummer van de selectiebeschrijving zijn niet alleen wijzigingen opgenomen van B in V of vice versa, maar ook de verlenging of verkorting van termijnen, evenals werkprocessen waarvan de neerslag nog niet was gedekt door de lijst van 2005. De wettelijke grondslag is hierbij steeds vermeld. Deze vergelijkingstabel zorgt voor transparantie en is in overeenstemming met het uitgangspunt van het driehoeksoverleg dat de lijsten wat selectiebeslissingen betreft een actualisatie zijn.

8. Praktische aanwijzingen

In de onlinevoorziening Provisa (<https://provisa.gbo-provincies.nl>) is een handleiding voor het juiste gebruik van de database Provisa opgenomen. Na het opstarten van de database zijn de velden 'werkproces' en 'selectiebeschrijving' te raadplegen. Bij de werkprocessen kan door het invoeren van een of meer termen in de zoekvelden van de database een selectie van processen worden getoond die voldoet aan de opgegeven zoekargumenten. Zo kan gezocht worden op:

- Procesnummer
- Hoofdonderwerp
- Procesomschrijving (deel van)
- Wettelijk kader
- Classificatiecode en
- Toelichting.

Specifieke werkprocessen zijn altijd gebaseerd op een wettelijk kader, een concrete taak die zijn basis heeft in wetgeving. Algemene processen hebben geen specifieke wettelijke basis zijn bij de uitvoering onder elk onderwerp te plaatsen.

Bij het toepassen van Provisa is het zaak eerst te kijken of een dossier of zaak is gebaseerd op specifieke wetgeving, waarna op onderwerp gezocht kan worden. Ontbreekt een wettelijke grondslag dan is het dossier onder een algemeen werkproces te scharen. Zo geschiedt de communicatie met de burger in de meeste gevallen niet op basis van een wettelijke grondslag en moet hiervoor een algemeen werkproces worden gekozen.

Op basis van de werkprocessen zijn selectiebeschrijvingen opgesteld. In het gelijknamige veld kan op dezelfde wijze als bij de 'Werkprocessen' gezocht worden, namelijk:

- Selectienummer
- Archiefvormer
- Selectieomschrijving (deel van)
- Wettelijk kader
- Trefwoord
- Classificatiecode
- Toelichting

Bij het getoonde resultaat is altijd aangegeven welk werkproces ten grondslag ligt aan de selectiebeschrijving.

9. Verslag van de vaststellingsprocedure

Na het gevoerde driehoeksoverleg zijn de ontwerp-selectielijsten door het bestuur van het IPO (als gemandateerd gremium voor de provinciale besturen) op 12 september 2012 geaccordeerd en op 18 september 2012 aangeboden aan de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Deze heeft de lijsten vanaf 1 oktober 2012 gedurende zes weken ter inzage gelegd, waarop geen zienswijzen zijn ontvangen. Gelijktijdig zijn de ontwerp-selectielijsten ter advisering aan de Raad voor Cultuur toegezonden, waarna de Raad op 26 november 2012 zijn advies uitbracht. De Raad ontraadde de selectielijsten vast te stellen wegens procedurele en inhoudelijke bezwaren.

De reactie van de Raad was aanleiding het driehoeksoverleg in december 2012 te heropenen. Het belangrijkste procedurele bezwaar van de Raad betrof het feit dat voor (voorbereiding van) vaststelling van de selectielijst van de commissaris van de Koning als rijksorgaan geen mandaat was gegeven door de zorgdragers zelf. Het IPO was hiertoe niet bevoegd. In dit terecht bezwaar is voorzien door het afgeven van een machtiging door alle twaalf commissarissen van de Koning afzonderlijk in de periode juni - juli 2013.

De inhoudelijke bezwaren van de Raad voor Cultuur hebben aanleiding gegeven tot uitbreiding en verheldering van deze Algemene Toelichting op onderdelen. De kritiekpunten van de Raad ten aanzien van opzet en inrichting van de selectielijsten, alsmede wat betreft genomen selectiebeslissingen hebben geen aanleiding gegeven tot wijzigingen. Veel opmerkingen van de Raad betroffen verbeterpunten die al waren opgemerkt door de vertegenwoordiger van de algemene rijksarchivaris in het eerder gevoerde driehoeksoverleg en waren ook toen geen reden om de voorliggende versie van Provisa te wijzigen. Wel is naar aanleiding van het advies van de Raad aan Provisa een aparte kolom toegevoegd, die bij de relevante selectiebeschrijvingen verwijst naar het toegepaste algemene bewaarcriterium (zie 6.2). Dat wil niet zeggen dat met de opmerkingen van de Raad verder niets is gedaan. Het Nationaal Archief heeft erop aangedrongen dat de zorgdragers in het kader van de al voorziene doorontwikkeling van Provisa een verbeterplan zouden opstellen, waarin (mede) aandacht is voor wat de Raad te berde heeft gebracht. De desbetreffende notitie Doorontwikkeling Provisa is opgeleverd per 1 augustus 2013. Zij is opgesteld door de Mandaatgroep Provisa, die binnen het IPO is belast met beheer, onderhoud en doorontwikkeling van Provisa.

Onderdelen van het verbeterplan zijn:

- Instelling Mandaatgroep Provisa (gerealiseerd in 2012);
- Toepassing nieuwe waarderingsmethodiek Nationaal Archief;
- Onderzoek gebruik generiek waarderingsmodel;
- Realiseren publieke toegankelijkheid van Provisa (via het web);
- Inpassen doorontwikkeling Provisa in Archiefconvenant 2012-2016;
- Deelnemen aan ketengericht denken en werken;
- Aansluiten bij doorontwikkeling informatiearchitectuur en toepassingsprofiel metadata.

In overeenstemming met het verbeterplan zijn de beide selectielijsten, in afwijking van de maximale wettelijke termijn van twintig jaar, vastgesteld voor de duur van (maximaal) drie jaar gerekend vanaf de datum van inwerkingtreding volgend op publicatie in de Staatscourant.

De selectielijsten zijn op 19 december 2013 door de algemene rijksarchivaris, namens de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap vastgesteld. De beschikkingen behorende bij deze selectielijsten zijn gepubliceerd in de Staatscourant van 17 januari 2014, nr. 1042 (Selectielijst archiefbescheiden provinciale organen 2014) en nr. 1050 (Selectielijst archiefbescheiden Commissaris van de Koning als rijksorgaan 2014).

2017

In september 2017 zijn de selectielijsten wederom ingediend bij het Nationaal Archief met het verzoek om ze vast te stellen, teneinde de termijn van geldigheid te verlengen. Deze verlenging was in november 2016 tijdens een overleg van SIO-Provisa voorgelegd aan de benoemde externe deskundige, in overeenstemming met artikel 3, sub d, van het per 1 januari 2013 gewijzigde Archiefbesluit 1995. Van het gevoerde overleg over de selectielijsten is een verslag gemaakt, dat met de selectielijsten ter inzage is gelegd.

Vanaf 2 oktober 2017 lagen de selectielijsten gedurende zes weken ter publieke inzage bij de registratiebalie van de studiezaal en op de website van het Nationaal Archief, hetgeen was aangekondigd in de Staatscourant. Van (historische) organisaties of individuele burgers is geen commentaar ontvangen.

Daarop werden de selectielijsten op 6 december 2017 door de algemene rijksarchivaris namens de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap vastgesteld. Dit besluit is gepubliceerd in de Staatscourant (*Stcrt.* nr. 71583 en 71588, d.d. 14 december 2017 [NA/2017/1286225 en 1286218]).

2021

In september 2021 zijn de conceptselectielijsten ingediend bij het Nationaal Archief met het verzoek om beide lijsten vast te stellen. De concepten werden in september 2021 voorgelegd aan de externe deskundige, in overeenstemming met artikel 3, sub d, van het Archiefbesluit 1995. Van het overleg over de selectielijsten in de periode juni tot en met augustus 2021 is een verslag opgesteld (zie bijlage 3). Vanaf 3 januari 2022 lagen de selectielijsten gedurende zes weken ter publieke inzage bij de registratiebalie van de studiezaal en op de website van het Nationaal Archief, hetgeen was aangekondigd in de Staatscourant. Van (historische) organisaties of individuele burgers is geen commentaar ontvangen. Daarop werden de selectielijsten op 16 februari 2022 door de algemene rijksarchivaris namens de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap vastgesteld. De besluiten zijn gepubliceerd in de Staatscourant van 8 maart 2022, nrs. 6491 en 6492.

Bijlage 1. Overzicht looptijden (provinciale) selectielijsten

Overheidsorgaan	Tot 1-1-2014	1-1-2014 tot 31-12-2019	Vanaf 1-1-2020
Provinciale Staten	Selectielijst archiefbescheiden provinciale organen 2005 (Stcrt. 8 mei 2006, nr. 89)	Selectielijst archiefbescheiden provinciale organen 2014 (Stcrt. 17 januari 2014, nr. 1042 en Stcrt. 14 december 2017, nr. 71583)	Selectielijst archiefbescheiden provinciale organen vanaf 1 januari 2020 (Stcrt. 2020, 39934)
Gedeputeerde Staten	Selectielijst archiefbescheiden provinciale organen 2005 (Stcrt. 8 mei 2006, nr. 89)	Selectielijst archiefbescheiden provinciale organen 2014 (Stcrt. 17 januari 2014, nr. 1042 en Stcrt. 14 december 2017, nr. 71583)	Selectielijst archiefbescheiden provinciale organen vanaf 1 januari 2020 (Stcrt. 2020, 39934)
Commissaris van de Koning	Vernietigingslijst archiefstukken provinciale en interprovinciale organen 1989/1994 (Stcrt. 14 juni 1994, 110)	Selectielijst archiefbescheiden commissaris van de Koning als rijksorgaan 2014 (Stcrt. 17 januari 2014, nr. 1050 en Stcrt. 14 december 2017, nr. 71588)	Selectielijst archiefbescheiden commissaris van de Koning als rijksorgaan vanaf 1 januari 2020 (Stcrt. 2020, 39938)
Gemeenschappelijke regelingen	Selectielijst archiefbescheiden provinciale organen 2005 (Stcrt. 8 mei 2006, nr. 89)	Selectielijst archiefbescheiden provinciale organen 2005 (Stcrt. 8 mei 2006, nr. 89)	Selectielijst archiefbescheiden provinciale organen vanaf 1 januari 2020 (Stcrt. 2020, 39934)

Bijlage 2. Lijst met gemeenschappelijke regeling

In onderstaande tabel is de naam opgenomen van de gemeenschappelijke regeling die SIO-Provisa heeft gemachtigd om namens hen de selectielijst mede te ondertekenen.

Naam	Plaats	Provincie	Datum besluit van machtiging
Samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN)	Groningen	Groningen, Drenthe en Friesland	26-10-2021

Bijlage 3. Verslag Overleg

Verslag van het ingevolge artikel 5, eerste lid sub d. van het Archiefbesluit 1995 gevoerde overleg tussen SIO-Provisa en het Nationaal Archief met betrekking tot de selectielijst, zoals bedoeld in artikel 2, eerste lid, van het Archiefbesluit 1995, voor de archiefbescheiden van de provinciale organen en de commissaris van de Koning over de periode 1 januari 2014 tot 1 januari 2020.

Den Haag, november 2021
Rianne Smelt
Emanuel Tomassen

Selectiedoelstelling en belangen

Tijdens het opstellen van de selectielijst en tijdens het gevoerde overleg is rekening gehouden met de in artikel 2, sub c van het Archiefbesluit 1995 genoemde waarde van de archiefbescheiden als bestanddeel van het cultureel erfgoed en het onder sub d van hetzelfde artikel genoemde belang van de in de archiefbescheiden voorkomende gegevens voor overheidsorganen, voor recht- of bewijszoekenden en voor historisch onderzoek.

Als uitgangspunt geldt de selectiedoelstelling zoals geformuleerd in de selectielijst, die inhoudt dat de belangrijkste bronnen van de Nederlandse samenleving en cultuur veilig worden gesteld voor blijvende bewaring. Met het te bewaren materiaal moet het mogelijk zijn om een reconstructie te maken van de hoofdlijnen van het handelen van de overheid ten opzichte van haar omgeving, maar ook van de belangrijkste historisch-maatschappelijke gebeurtenissen en ontwikkelingen, voor zo ver deze zijn te reconstrueren uit de overheidsarchieven.

Organisatie van het overleg

Het overleg over de concept-selectielijst tussen de vertegenwoordigers van de zorgdrager en de vertegenwoordiger van de algemene rijksarchivaris vond mondeling en schriftelijk plaats in de periode juni 2021 tot september 2021. De concept-selectielijst werd tevens voorgelegd aan een externe deskundige, in overeenstemming met artikel 3, lid 1, sub d, van het per 1 januari 2013 gewijzigde Archiefbesluit 1995.

Aan dit overleg werd door de volgende personen deelgenomen:

Als archief- en materiedeskundigen namens de zorgdrager:

Peter Diebels, Provinciearchivaris van de provincie Zuid-Holland

Ellie Schetters, Voorzitter SIO-Provisa

Als vertegenwoordigers van de algemene rijksarchivaris:

Rianne Smelt, senior medewerker waardering en selectie

Emanuel Tomassen, senior medewerker waardering en selectie

Als externe deskundige:

Roger Vleugels

Verslag van het overleg

Reikwijdte van de selectielijst

De voorliggende selectielijsten zijn van toepassing op archiefbescheiden opgemaakt of ontvangen in de periode 1 januari 2014 tot 1 januari 2020 door de provinciale organen dan wel de commissaris van de Koning als rijksorgaan.

De organen van gemeenschappelijke regelingen, waaraan één of meer provincies deelnemen, vallen niet onder de werking van deze voorliggende selectielijsten. Voor die organen blijft de selectielijst voor provinciale organen 2005 gelden. Hierbij geldt één uitzondering, namelijk Samenwerkingsverband Noord-Nederland, die onder de toepassing van de voorliggende selectielijst valt. De selectielijst voor de provinciale organen vanaf 1 januari 2020 is van toepassing op de gemeenschappelijke regelingen indien zij SIO Provisa hebben gemachtigd om hieraan deel te nemen, hetgeen in de bijlage bij de selectielijst 2020 is aangegeven.

De volgende selectielijsten worden ingetrokken:

- De 'Selectielijst voor archiefbescheiden van de provinciale organen, ontvangen of opgemaakt vanaf 1 januari 2014', zoals vastgesteld in de Staatscourant van 14 december 2017, nr. 71583;
- De 'Selectielijst voor archiefbescheiden van de commissaris van de Koning als rijksorgaan 2014', vastgesteld in de Staatscourant van 14 december 2017, nr. 71588.

Opmerkingen bij het ontwerpen van de selectielijsten

Waar op rijksniveau de algemene rijksarchivaris een directe rol heeft in het ontwerpen van selectielijsten, staat deze voor decentrale overheden meer op afstand. Concreet hebben de provinciale archivariissen een eigen verantwoordelijkheid bij het vaststellen van bewaartermijnen van (categorieën) archiefbescheiden bij de selectielijst voor provinciale organen. De algemene rijksarchivaris heeft twee rollen bij de totstandkoming van deze selectielijst:

1. Het toetsen van de concept selectielijst aan de eisen gesteld in artikel 5 Archiefbesluit 1995;
2. Het borgen van de eenheid van het selectiebeleid. Hiervoor kijkt de algemene rijksarchivaris naar een aantal methodische elementen (waaronder selectiedoelstelling, selectiecriteria en toepassing van de waarderingsmethodiek).

Hieruit volgt dat de algemene rijksarchivaris niet inhoudelijk de afzonderlijke processen met de daaraan gekoppelde bewaartermijnen heeft getoetst.

De zorgdragers van in dit geval de provinciale organen, betrekken bij het opstellen van een selectielijst een externe deskundige. De vertegenwoordigers van de algemene rijksarchivaris hebben vastgesteld dat de externe deskundige ook als zodanig is benoemd en een advies heeft uitgebracht over de voorliggende selectielijst. Daarmee is invulling gegeven aan de vereisten van het Archiefbesluit 1995. Bij de selectielijst voor de commissaris van de Koning als rijksorgaan daarentegen heeft de algemene rijksarchivaris wel een directe rol in het opstellen ervan. Onderstaand verslag is dan ook primair een weergave van het gesprek tussen de vertegenwoordigers van zowel SIO-Provisa als het Nationaal Archief.

Opmerkingen bij de toelichtende tekst

Bij de vaststelling van de nieuwe selectielijsten in 2020 voor zowel de provinciale organen als de commissaris van de Koning als rijksorgaan, werd duidelijk dat in de in 2014 en 2017 vastgestelde selectielijsten wijzigingen waren doorgevoerd in Provisa in de periode 2014-2020. Dit betrof geheel nieuwe of het intrekken van oude selectiebeschrijvingen, het wijzigen van de wettelijke basis of het aanpassen van de omschrijving. Al deze wijzigingen zijn nooit officieel door de algemene rijksarchivaris namens de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap vastgesteld. Ten behoeve van een correcte selectie van alle archiefbescheiden van provinciale organen en de commissaris van Koning als rijksorgaan voor de periode 2014 – 2020, zijn de delen B en C van deze selectielijsten aangevuld. In deel A (de toelichting) is het actualiseringsproces beschreven.

Bij de actualisatie van de voorliggende selectielijsten overheerste een praktische benadering. Het uitgangspunt was om zoveel mogelijk intact te laten en slechts aan te passen of aan te vullen qua selectiebeschrijvingen om een volledige selectielijst te bereiken. Het opstellen van nieuwe selectielijsten zouden een te grote inspanning vergen van de zorgdragers om door te voeren in hun archiefbeheer over de periode 2014 tot 2020. Het bieden van continuïteit in de toen uitgevoerde waardering en selectie heeft eveneens een rol gespeeld. Dat betekende in dit specifieke en eenmalige geval ook het aanhouden van een selectiedoelstelling en -criteria die tegenwoordig bij het opstellen van selectielijsten niet meer worden aangehouden.

Een andere praktische oplossing lag in het toepassen van deze selectielijst op het Samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN). Voor deze gemeenschappelijke regeling bleek geen selectielijst te zijn vastgesteld. Omdat een actualisatie van de selectielijst voor

provinciale organen 2005 naar het zich laat aanzien niet aan de orde zal zijn, is er voor gekozen om SNN aan te laten sluiten bij de voorliggende selectielijst. Zodoende is er voor SNN in ieder geval voor de periode 2014 tot 2020 een selectielijst voorhanden. De afgegeven machtiging geldt echter niet voor de selectielijst voor de provinciale organen 2020; wanneer deze laatstgenoemde selectielijst wordt geactualiseerd, zal SNN SIO-Provisa opnieuw moeten machtigen om daaraan deel te kunnen nemen.

In de voorliggende selectielijsten zijn de uitzonderingscriteria en het aanwijzen van hotspots als afzonderlijke processen opgenomen. De vertegenwoordigers van zowel de zorgdragers als de algemene rijksarchivaris vinden dit onwenselijk. Het toepassen van de uitzonderingscriteria van vernietiging leidt tot het afwijken van de in een selectielijst vastgestelde bewaartermijnen. Een set met criteria is om die reden niet standaard of structureel op te nemen bij de procesbeschrijvingen. Uitzonderen moet geen structurele optie in een selectielijst zijn, maar een uitzondering blijven. In de praktijk vindt waardering plaats op grond van een termijn uit de vastgestelde selectielijst, in dit geval te vernietigen na x aantal jaar. Hierna kan het inzicht ontstaan om bepaalde dossiers toch uit te zonderen van vernietiging op grond van artikel 5, lid 1, sub e, Archiefbesluit 1995. Door het artikel toe te passen ná vaststelling van de selectielijst, is het transparant dat de provincies zijn gekomen tot een uitzondering in het toepassen van de selectielijst. Dit geldt ook voor hotspots. Het aanwijzen van hotspots is een activiteit die aanvullend is op een vastgestelde selectielijst. Alleen de procedure om te komen tot een hotspotlijst is opgenomen in de toelichting van een selectielijst. Niettemin is bij deze actualisatie gekozen om de lijsten uit 2014/2017 intact te laten en alleen aan te vullen waar nodig. De opname van uitzonderingscriteria en het aanwijzen van hotspots als afzonderlijke processen zijn dan ook niet aangepast.

In de toelichting op beide concept selectielijsten was niet geëxpliciteerd dat de selectielijsten uit 2017 ingetrokken dienden te worden. Op verzoek van de vertegenwoordigers van de algemene rijksarchivaris is dit alsnog opgenomen in onderdeel 3 'Reikwijdte en werking van de selectielijsten'. Evenzo is in datzelfde onderdeel 3 verduidelijkt wanneer welke selectielijst van toepassing is. Naast enkele tekstuele wijzigingen, hebben de vertegenwoordigers van de zorgdrager in de bijlage een overzicht opgenomen wat inzicht biedt in wanneer welke selectielijst van toepassing is.

In de concept selectielijsten waren processen opgenomen waarvan het wettelijk kader vóór 1 januari 2014 eindigde. Een korte verduidelijking hierop was ook in de toelichting opgenomen. De neerslag van deze processen dienen echter niet volgens de voorliggende selectielijsten geselecteerd te worden, maar volgens de selectielijst voor de provinciale organen uit 2005 dan wel de vernietigingslijst voor de commissaris van de Koningin uit 1989/1994. De vertegenwoordigers van beiden zijden kwamen tot de slotsom dat het opnemen van deze processen verwarring kon stichten en een onjuiste toepassing van de selectielijsten in de hand kon werken. De processen, en de toelichting daarop, zijn er daarom

uit gehaald.

Bespreking van afzonderlijke werkprocessen van de selectielijst van de commissaris van de Koning als rijksorgaan

Werkproces 352: Het adviseren over verzoeken voor toekenning van Koninklijke onderscheidingen (routinematige toekenning), en werkproces 353: Het adviseren over verzoeken voor toekenning van Koninklijke onderscheidingen (bijzondere betekenis)

Voor de vertegenwoordigers van de algemene rijksarchivaris was niet geheel duidelijk wat in dit verband 'routinematig' en 'bijzondere betekenis' behelsden. De vertegenwoordigers van de zorgdragers gaven aan dat bijzonder opgaat voor, bijvoorbeeld, degenen die olympisch goud winnen. Personen die tijdens de jaarlijkse lintjesregen een lintje krijgen vallen meestal onder routinematige toekenningen. De vertegenwoordigers konden zich vinden in deze toelichting.

Werkproces 390: Het doorzenden aan de minister van de standpunten van gemeenteraden over de besluiten genomen tijdens een ramp of crisis alsmede het geven van een oordeel over die besluiten

De neerslag uit dit proces is voor vernietiging vatbaar en kent een vernietigingstermijn van 7 jaar. De vertegenwoordigers van de algemene rijksarchivaris vroegen of dit niet de waardering bewaren moet krijgen. De vertegenwoordigers van de zorgdragers gaven aan dat er, indien gewenst, gebruik kan worden gemaakt van één van de uitzonderings-criteria, maar dat bewaren eerder op gemeentelijk niveau zal plaatsvinden.

Werkproces 716: Het afleggen van werkbezoeken aan gemeenten

De vraag van de vertegenwoordigers van de algemene rijksarchivaris was of het verslag van het bezoek hieronder valt. De vertegenwoordigers van de zorgdragers gaven aan dat de organisatie van het bezoek onder het proces met betrekking tot de uitvoering valt (zie proces 358). Het verslag heeft echter een relatie met beleidsbepalende zaken en valt daarom onder dit werkproces.

Verder is een aantal werkprocessen naar aanleiding van vragen van de vertegenwoordiger van de algemene rijksarchivaris nader verduidelijkt of toegelicht.

Over de formulering en waardering van de overige werkprocessen waren de betrokken partijen het eens.

Advies externe deskundige

In november 2021 heeft de heer R. Vleugels als externe deskundige zijn advies uitgebracht over de concept-selectielijst van de commissaris van de Koning als rijksorgaan. De heer Vleugels is expliciet tevreden over de volgende punten:

- De standaardisering van bewaartermijnen van 1, 7 en 10 jaar verhoogt naar zijn

inzicht de hanteerbaarheid voor gebruikers van archieven;

- Het werken vanuit een zaakopzet vindt hij een goede verbetering, al rijst bij hem wel de vraag naar de houdbaarheid ervan in het licht van de hantering van algoritmes;
- De interne hanteerbaarheid wordt zijns inziens vergroot. De heldere indeling en het werken met hotspotmonitors verhogen de toegankelijkheid voor de burger.

De heer Veugels heeft enkele kanttekeningen ten aanzien van de selectielijst voor de commissaris van de Koning als rijksorgaan.

Ten eerste vindt hij de titel van de selectielijst onjuist. Hij vindt archiefbescheiden in bestuursrechtelijke zin niet meer van het bestuursorgaan, maar bij of onder het bestuursorgaan vanwege de invoering van de Wet openbaarheid van bestuur in mei 1980. De vertegenwoordiger(s) van zowel de zorgdragers als de algemene rijksarchivaris nemen zijn opmerking niet over. Zij opteren voor het gebruik van het woord 'van' in de titel vanwege algemeen gebruik en standaardisering. Daarbij moet de 'van' begrepen worden in de zin van de Archiefwet 1995, waarin het begrip archiefbescheiden is gedefinieerd als bescheiden door overheidsorganen ontvangen of opgemaakt en naar hun aard bestemd daaronder te berusten.

De heer Vleugels plaatst een andere kanttekening bij de bewaartermijnen in de selectielijst. Hij stelt dat documenten, of tenminste die een rol spelen in aansprakelijkheidskwesties, op grond van artikel 3:310 lid 1 Burgerlijk Wetboek 20 jaar bewaard moeten blijven. Dit punt nemen de vertegenwoordigers niet over. Uit onderzoek door Pels Rijcken, uitgevoerd in 2019 in opdracht van SIO-Provisa, blijkt dat er geen (wettelijke) verplichting bestaat om standaard bij archiefbescheiden een bewaartermijn van 20 jaar aan te houden, ook niet bij bescheiden die (mogelijk) van belang zijn bij een eventuele toekomstige aansprakelijkheidsstelling. Verjaringsregels kunnen wel worden meegewogen in het bepalen van bewaartermijnen, doch bepalend zijn ze niet. Overal dezelfde bewaartermijn van 20 jaar aanhouden doen de verschillende waarden en belangen, die meegewogen worden in het bepalen van de bewaartermijnen, ook tekort. Discordantie zou dan ontstaan met artikel 2, sub c, Archiefbesluit 1995. Bovendien schrijft de wetgever in wetten en onderliggende regelgeving soms ook specifieke bewaartermijnen voor.

Tot slot de kanttekening van de heer Vleugels dat bestuurlijke overwegingen te dominant aanwezig zijn in de selectielijst, ten nadele van het cultureel en historisch belang en het bewijsbelang; ook de AVG speelt hierin een rol. De vertegenwoordigers van beide zijden erkennen dat bij elke selectielijst de meegewogen belangen in balans dienen te zijn. Zij delen de opvatting van een dominante bestuurlijke overweging niet. Wel is het zo dat de selectiedoelstelling en de selectiecriteria in deze selectielijst de nadruk leggen op de beleidsmatige kant van de taken. Het Nationaal Archief hanteert daarom tegenwoordig een andere selectiedoelstelling en ook andere selectiecriteria. Uitgangspunt bij deze actualisatie (van een

lijst uit 2014) is om zoveel mogelijk intact te laten en slechts aan te passen waar nodig. Het hanteren van een nieuwe selectiedoelstelling en -criteria zou dit uitgangspunt onmogelijk maken en een geheel nieuwe selectielijst opleveren.

Naast deze punten geeft de heer Vleugels enkele overwegingen mee voor de toekomst ten behoeve van het bredere stelsel van archivering in het algemeen en waardering en selectie in het bijzonder. De vertegenwoordiger van de algemene rijksarchivaris neemt met interesse kennis van de overige overwegingen. Omdat ze echter buiten de reikwijdte van deze selectielijst vallen worden ze hier niet verder besproken.